

ความคิดเห็นของประชาคมที่ส่งผลต่อหลักสูตร
ดนตรีพันธุ์ใหม่: กรณีศึกษาเขตภาคเหนือตอนล่าง
Public Opinion into a New Music Curriculum:
a Case Study of Lower-Northern Thailand

ธรรศ อัมโร¹

Tat Amaro

วราภรณ์ ยุงหนู²

Waraporn Yongnoo

¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร., ภาควิชาดนตรี

คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

Assistant Professor Dr., Department of Music,

Faculty of Humanities, Naresuan University

(E-mail: tata@nu.ac.th)

² อาจารย์ประจำ, ภาควิชาดนตรี

คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

Lecturer, Department of Music,

Faculty of Humanities, Naresuan University

Received: 25/01/2022 Revised: 07/04/2022 Accepted: 08/04/2022

บทคัดย่อ

การส่งเสริมหลักสูตรดนตรีในสถาบันอุดมศึกษาให้ก้าวทันพลวัตของกระแสโลก เพื่อใช้เป็นตัวชี้วัดภาวะการดำเนินงานของผู้เรียนในฐานวิถีชีวิตใหม่ นับเป็นหน้าที่หลักของคณะผู้บริหารหลักสูตรที่ต้องจัดทำยุทธศาสตร์เพื่อส่งเสริมสมรรถนะของหลักสูตรดนตรีที่สะท้อนความคาดหวังผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย บทความวิจัยเรื่อง “ความคิดเห็นของประชาคมที่ส่งผลต่อหลักสูตรดนตรีพันธุ์ใหม่ : กรณีศึกษาเขตภาคเหนือตอนล่าง” สํารวจข้อคิดเห็นจากนักเรียน นักศึกษา ผู้ปกครอง ศิษย์เก่า ผู้จบการศึกษาด้านดนตรี บุคลากรทางการศึกษา ผู้ประกอบการ/ผู้ใช้บัณฑิตด้านดนตรีในเขตภาคเหนือตอนล่าง รวมทั้งบุคคลทั่วไปผ่านแบบสอบถามออนไลน์ที่ผู้วิจัยได้ออกแบบขึ้นจากการศึกษาวิจัยเชิงสำรวจ ผู้วิจัยใช้พิวตเทเบิล (Pivot Table) ของโปรแกรม ไมโครซอฟท์เอ็กเซลเพื่อจัดการข้อมูล วิเคราะห์ และรายงานผลสรุปงานวิจัย พบว่า ความคิดเห็นของประชาคม ในเขตภาคเหนือตอนล่าง ทั้ง 9 จังหวัดต่อหลักสูตรดนตรีพันธุ์ใหม่นั้น จำนวนเปอร์เซ็นต์ค่าเฉลี่ยกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน แต่อาจมีข้อคิดเห็นเชิงสถิติในบางประเด็นที่แต่ละกลุ่มผู้ให้ข้อมูลมีความเห็นที่ขัดแย้งกัน และ/หรือมีความเห็นในทิศทางเดียวกันแต่ขัดแย้งกับหลักแนวคิดของนักวิชาการการศึกษา

คำสำคัญ: ความคิดเห็นของประชาคม, หลักสูตรดนตรีพันธุ์ใหม่, ภาคเหนือตอนล่าง

Abstract

The thriving of music curriculum development in higher education is contingent upon the shrewdness of curriculum committee. They are responsible for a music curriculum to thrive concurrently with global mainstream by which one of key indicators of success is to meet stakeholders' expectations. This article aimed at garnering and analyzing public opinion in order to shape a new music curriculum.

After distributing and collecting a thoroughly created online questionnaire to elicit public opinion from high school students, current music students, music alumni, acclaimed music educators, employers, and others, I used Pivot Table to conduct data analysis that the process resulted in a form of statistics. Then, the data were later translated into descriptions. The results show that there are agreements and arguments on particular subjects amongst those respondents: collective opinions versus branched opinions, as well as some public opinions that do not concur with academics' propositions.

Keywords: Public Opinion, New Music Curriculum, Lower-Northern Thailand

บทนำ

ปัจจุบันหลักสูตรดนตรีของสถาบันอุดมศึกษาที่อยู่ภายใต้การดูแลของกรรมการบริหารหลักสูตร แบ่งเป็นหลักสูตรดนตรีจากมหาวิทยาลัยของรัฐ มหาวิทยาลัยราชภัฏ มหาวิทยาลัยราชชมงคล มหาวิทยาลัยเอกชนและสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ โดยแต่ละหลักสูตรอาจอยู่ภายใต้การกำกับของคณะวิชาที่ใช้ชื่อแตกต่างกันไป เช่น คณะศิลปกรรมศาสตร์ วิทยาลัยดนตรี วิทยาลัยดุริยางคศาสตร์ วิทยาลัยดุริยศิลป์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ คณะครุศาสตร์ หรือคณะดนตรีและการแสดง อีกทั้งพบว่า หลักสูตรทางดนตรีได้พัฒนาต่อยอดไปจนถึงระดับปริญญาโทและปริญญาเอก ดังนั้น เพื่อให้หลักสูตรดนตรีสามารถโดดเด่นในโลกแห่งการแข่งขัน สถาบันอุดมศึกษาแต่ละสถาบันจึงมีการวางแผนการจัดการหลักสูตร ให้เป็นไปตามเป้าประสงค์ ก้าวทันโลกแห่งการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา พาคีร์ และฮาซ (Parkay & Hass, 2000) กล่าวว่า ตัวชี้วัดความสำเร็จของหลักสูตร คือ การรวบรวม จัดลำดับ สังเคราะห์แนวทางจากแหล่งข้อมูลภายนอก เพื่อประกอบการตัดสินใจในการวางแผนการเรียนและการประกอบอาชีพให้กับแก่ผู้เรียน

ผ่านงานวิจัยสู่ชุมชน คำนึงถึงการพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ และความก้าวหน้าทางวิชาการบุคลากรที่สอดคล้องกับพันธกิจด้านการเรียนการสอน ด้านการวิจัย ด้านการบริการวิชาการ และด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

บอยล์ และชาลส์ (Boyle & Charles, 2016) กล่าวว่า เมื่อผู้นำทางการศึกษาระดับประเทศต้องการเน้นย้ำและพุ่งเป้าไปที่มาตรฐานการอุดมศึกษา จึงทำให้มหาวิทยาลัยต่างๆ จำเป็นต้องปรับตัว ปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร หรืออาจมีการปรับหลักสูตรหรือสร้างหลักสูตรขึ้นมาใหม่เพื่อรองรับสถานการณ์ของโลกปัจจุบัน ทั้งนี้เพื่อให้เป็นหลักสูตรที่สร้างรากฐานการประกอบอาชีพในโลกอนาคต พาคีย์ และฮาส (Parkay & Hass, 2000) ได้กล่าวไว้ว่า เป้าหมายของหลักสูตรในระดับปริญญาตรีควรมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อนำไปสู่การเป็นประชาชนที่มีคุณภาพของสังคม ดังนั้นจึงเป็นความท้าทายของหลักสูตรอุดมศึกษาที่จำเป็นต้องตอบสนองและก้าวทันความต้องการของตลาดแรงงานในสถานการณ์ปัจจุบัน แต่ในขณะเดียวกันก็ต้องเผชิญความท้าทายกับภาวะปัจจัยเสี่ยงหลายประการ เช่น จำนวนผู้เรียนที่ลดลงอย่างต่อเนื่อง หรือผู้เรียนบางกลุ่มที่ไม่ได้ให้ความสนใจกับเนื้อหาหลักสูตร ทำให้ขาดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการเรียน เนื่องจากผู้เรียนที่เข้ามาศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยไม่ได้มีเป้าหมายในชีวิตที่ชัดเจน ทำให้นิสิต/นักศึกษาบางกลุ่มไม่ประสบความสำเร็จในการเรียนเท่าที่ควร (Parkay & Hass, 2000)

ประเด็นความเสี่ยงต่อหลักสูตรดนตรีในระดับอุดมศึกษาอีกประการหนึ่งเกิดจากความก้าวหน้าของระบบการสื่อสารในยุคปัจจุบัน ที่สามารถเชื่อมโยงโลกทั้งใบให้เป็นหนึ่งเดียวกันด้วยอินเทอร์เน็ต (Picciano, 2017) ทำให้การศึกษาในระบบมหาวิทยาลัยมีแนวโน้มที่จะถูกลดบทบาท และกลายเป็นการศึกษาทางเลือก ไม่ใช่องค์กรหลักในการจัดการศึกษาอีกต่อไป (Picciano, 2017) จึงกล่าวได้ว่าการเปลี่ยนแปลงครั้งนี้ส่งผลกระทบอย่างยิ่งต่อระบบการศึกษา โดยเฉพาะการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัย เนื่องจากการเรียนในระดับอุดมศึกษาไม่นับว่าเป็นการศึกษาภาคบังคับ แต่เป็นเพียงการศึกษาต่อยอดในเชิงลึกจากความสนใจเฉพาะบุคคล เพื่อพัฒนาความรู้ที่ได้ไปใช้ประกอบอาชีพ (Parkay & Hass, 2000)

จากข้อมูลดังกล่าว จึงเป็นความท้าทายของหลักสูตรระดับอุดมศึกษาที่ต้องเสริมสมรรถนะทางวิชาการและนำองค์ความรู้ที่ได้รับ บูรณาการกับทักษะด้านวิชาชีพ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถสร้างรายได้ในอนาคตอย่างมั่นคงถาวร

มหาวิทยาลัยนเรศวรเป็นสถาบันอุดมศึกษาที่ถึงพร้อมด้านการพัฒนาวิชาการ ทั้งเป็นศูนย์รวมแหล่งวิทยาการต่างๆ ที่มีคุณค่า นำไปสู่การกระจายโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษาให้กับประชากรในภูมิภาค โดยเฉพาะเขตภาคเหนือตอนล่าง 9 จังหวัด ได้แก่ พิษณุโลก พิจิตร สุโขทัย กำแพงเพชร เพชรบูรณ์ อุตรดิตถ์ ตาก นครสวรรค์ และอุทัยธานี ในการนี้ อาจกล่าวได้ว่าเป็นความรับผิดชอบของภาควิชาดนตรี คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวรต่อการพัฒนาวิชาชีพด้านดนตรีในภูมิภาคนี้ ทั้งนี้ผู้วิจัยเล็งเห็น ความจำเป็นของการเปลี่ยนแปลงระบบการเรียนการสอนดนตรีในเขตภาคเหนือ เพื่อนำไปสู่การสร้างหลักสูตรอุดมศึกษาในทิศทางใหม่จากข้อค้นพบในงานวิจัยของคณิเทพ ปิตุภูมิภาค (2563) ซึ่งได้ให้ข้อคิดเห็นว่า หลักสูตรดนตรีในสถาบันดนตรีหรือมหาวิทยาลัยในเขตภาคเหนือ ยังคงมุ่งเน้นการสอนศิลปะดนตรีคลาสสิกหรือดนตรีไทยภาคกลาง จึงกล่าวได้ว่า หลักสูตรยังถูกออกแบบมาไม่ตรงกับความต้องการแท้จริงของนายจ้าง และไม่ตรงตามรสนิยมการบริโภคดนตรีของผู้ฟังในพื้นที่ (คณิเทพ ปิตุภูมิภาค, 2563)

นอกจากนั้นคณิเทพ ปิตุภูมิภาค (2563) ยังกล่าวว่า ผู้ปกครองนักเรียนดนตรีในเขตภาคเหนือยังได้ตั้งข้อสังเกตถึงภาวะการมีงานทำ และความมั่นคงในอนาคตของบุตรหลานเมื่อจบการศึกษาหลักสูตรดนตรี ซึ่งข้อค้นพบดังกล่าวสอดคล้องกับพาคีัย และฮาซ (Parkay & Hass, 2000) และพิชานโน (Picciano, 2017) ว่า รูปแบบการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยอาจยังไม่สามารถผลิตบัณฑิตและเตรียมความพร้อมด้านสมรรถนะผู้เรียนเพื่อตอบโจทย์ตลาดแรงงานที่เป็นความหวังของผู้ประกอบการหรือผู้ใช้บัณฑิตได้ กล่าวอีกนัยหนึ่งคือ ผู้ประกอบการยังมีความกังวล ลังเล สงสัยถึงความสามารถในการทำงานของผู้สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี (Parkay & Hass, 2000) ซึ่งจากผลสำรวจของเสาวนีย์ ศรีจันทร์นิล (2556), วิชนาถ ทิวะสิงห์ และศิริณา วงษ์ขารี (2563) และเดโช แชน้ำแก้ว และคณะ

(2563) ได้ให้ข้อมูลตรงกันว่า แม้ว่าบัณฑิตระดับปริญญาตรีจะมีทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล มีความรับผิดชอบและจิตสาธารณะที่มีแนวโน้มที่เป็นที่น่าพึงพอใจ แต่ด้านการวิเคราะห์เชิงตัวเลข ทักษะการสื่อสาร ความเชี่ยวชาญในภาษาที่สอง และ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศยังอยู่ในระดับที่ควรปรับปรุง

จากแนวโน้มของสภาวะการณ์ปัจจุบันที่ทำให้หลักสูตรดนตรีในระดับอุดมศึกษาโดยเฉพาะ ในเขตภาคเหนือเผชิญกับความท้าทายจากหลายปัจจัย ตั้งแต่กระบวนการผลิตบัณฑิตไปจนถึงระดับ ความพึงพอใจของสถานประกอบการหรือนายจ้าง ผู้วิจัยจึงสนใจรวบรวมข้อมูลประชากรพิจารณาข้อมูล มาสรุปสะท้อนให้เห็นความคาดหวังของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อที่จะนำข้อค้นพบดังกล่าวใช้เป็นแนวทาง ในการสร้างหลักสูตรพันธุ์ใหม่ที่สามารถผลิตบัณฑิตตามความต้องการของ กระแสสังคมในเขต ภาคเหนือตอนล่างอย่างแท้จริง

วัตถุประสงค์การวิจัย

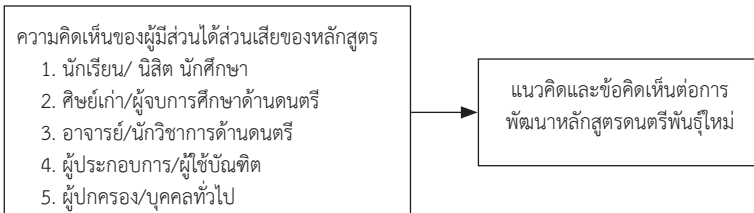
เพื่อสำรวจความคิดเห็นของประชาคมในเขตภาคเหนือตอนล่างต่อแนวโน้ม การสร้างหลักสูตรดนตรีพันธุ์ใหม่

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ได้ข้อมูลความคิดเห็นของประชาคมในเขตภาคเหนือตอนล่างทั้ง 9 จังหวัด นำไปใช้ในการสร้างหลักสูตรดนตรีพันธุ์ใหม่

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ไว้ดังนี้



วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยชิ้นนี้เป็นงานวิจัยเชิงสำรวจโดยมีเครื่องมือวิจัยเป็นแบบสอบถามออนไลน์ที่สะดวกต่อ การตอบคำถามและสามารถส่งกลับคืนมายังผู้วิจัยอย่างง่ายดาย ซึ่งพบว่าในปัจจุบันเป็นที่นิยมทั้งในด้านการตลาด เชิงธุรกิจ งานวิจัยฉบับนี้ผู้วิจัยกำหนดการสุ่มตัวอย่างเป็นแบบ Nonprobability-based samples ซึ่งจากคำแนะนำของบอล (Ball, 2019) กล่าวว่า การสุ่มตัวอย่างด้วยวิธีดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยและผู้ตอบแบบสอบถามไม่มีความสัมพันธ์ต่อกัน อีกทั้งไม่ทำให้เกิดปัจจัยแทรกซ้อนเรื่องการจัดส่งข้อมูล ทั้งนี้ผู้วิจัยได้สร้างกรอบวิธีการเก็บข้อมูล โดยส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มเฉพาะเจาะจงให้ช่วยกรอกแบบสอบถามออนไลน์ โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ นักเรียน นักศึกษา ผู้ปกครอง ศิษย์เก่า ผู้จบการศึกษาด้านดนตรี บุคลากรทางการศึกษา ผู้ประกอบการ/ผู้ใช้บัณฑิตด้านดนตรีในเขตภาคเหนือตอนล่าง และบุคคลทั่วไป ซึ่งสำรวจผ่านทางอีเมล เฟซบุ๊ก หรือสื่อออนไลน์ต่างๆ ทั้งนี้ผู้วิจัยได้จัดหมวดหมู่แบบสอบถาม และใช้คำสั่ง “go to section” ที่สามารถคัดกรอง แยกแยะความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นรายการอย่างชัดเจนเพื่อให้ได้คำตอบงานวิจัยที่สามารถนำมาเป็นข้อมูลเชิงเปรียบเทียบ มีความเที่ยงตรง และเชื่อถือได้

ผู้วิจัยกำหนดลักษณะคำถามที่เป็นการถามความคิดเห็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ของการตัดสินใจ โดยแบ่งออกมา 5 ระดับตามแนวทางของไลเคิร์ท (Likert's Scale) ประกอบด้วย ข้อความ ที่ให้ความสำคัญในการตัดสินใจต่อปัจจัยในแต่ละด้าน (ดูรายละเอียดจาก QRcode ด้านล่าง) โดยแต่ละ ข้อคำถามจะมีข้อให้เลือกตอบเป็นความคิดเห็นทั้งสิ้น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด จากนั้นผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลสถิติจากแบบสอบถามโดยใช้โปรแกรมไมโครซอฟเอ็กเซล ร่วมกับการใช้ พิวิตเทเบิลเพื่อจำแนกข้อมูล และรายงานผลการวิจัยตามข้อมูลที่ปรากฏ

https://drive.google.com/file/d/1DM7jMKL_2pTKSYL1j_l0ryzeVKKnuyzn/view?usp=sharing

สรุปผลการวิจัย

จากประเด็นข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ส่วนใหญ่ได้มาจากอาจารย์/ผู้เชี่ยวชาญ ในแวดวงวิชาการดนตรี รองลงมา คือ นิสิต/นักศึกษาที่กำลังศึกษาต่อปริญญาตรีด้านดนตรี จากข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม แม้ว่าส่วนใหญ่จะมีประสบการณ์ในการฟังดนตรีแนวลูกทุ่งและมีประสบการณ์ในการเล่นดนตรีแนวเพลงไทยประยุกต์ผสมสากล แต่เมื่อถามถึงระดับความสนใจในการฟังดนตรี พบว่ามีระดับ ความสนใจการฟังเพลงป๊อปหรือ R&B มากที่สุด ในทางตรงข้ามความสนใจเกี่ยวกับเพลงฮาร์ดร็อกตั้งอยู่ในเกณฑ์น้อยที่สุดในทุกข้อคำถาม

ผู้วิจัยได้สำรวจความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามในประเด็นต่างๆ ซึ่งสามารถสรุปข้อมูลได้ดังนี้ แนวคิดเกี่ยวกับความสำคัญของเกรดระดับมัธยมที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการเรียนระดับปริญญาตรี พบว่า นักเรียนมัธยมศึกษาที่สนใจศึกษาต่อระดับปริญญาตรีมีแนวโน้ม “ไม่เห็นด้วย” มากที่สุด และเมื่อสอบถามถึงความเป็นไปได้ของผู้เรียนที่สามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ในสมัยมัธยม เมื่อเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรี พบว่า นักเรียนมัธยมศึกษาที่สนใจศึกษาต่อระดับปริญญาตรีมีแนวโน้ม “ไม่เห็นด้วย” แต่ผู้ปกครองของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาที่สนใจศึกษาต่อด้านดนตรี/บุคคลทั่วไปมีแนวโน้ม “เห็นด้วยอย่างยิ่ง” แบบสอบถามที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการไม่ควรยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดที่ผิดกฎหมาย พบว่า นักเรียนมัธยมศึกษาที่สนใจศึกษาต่อระดับปริญญาตรีมีแนวโน้ม “ไม่ทราบ” ขณะที่ผู้ปกครองของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาที่สนใจศึกษาต่อด้านดนตรี/บุคคลทั่วไป มีแนวโน้ม “เห็นด้วยอย่างยิ่ง” ประเด็นต่อมา ความคิดเห็นเกี่ยวกับการที่แฟนหรือคนรักมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเรียน พบว่า นักเรียนมัธยมศึกษาที่สนใจศึกษาต่อระดับปริญญาตรีมีแนวโน้ม “ไม่เห็นด้วย” ขณะที่ผู้ปกครองของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาที่สนใจศึกษาต่อด้านดนตรี/บุคคลทั่วไป มีแนวโน้ม “เห็นด้วย” ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเป็นไปได้ของการที่นิสิตชาย/หญิงสามารถเข้าหอพักอยู่ด้วยกันก่อนแต่งงาน พบว่า นักเรียนมัธยมศึกษาที่สนใจศึกษาต่อระดับปริญญาตรีและผู้ปกครองของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาที่สนใจศึกษาต่อด้าน

ดนตรี/บุคคลทั่วไปมีแนวโน้ม “ไม่เห็นด้วย” ขณะที่นิสิต/นักศึกษาที่กำลังศึกษาต่อปริญญาตรีด้านดนตรีมีแนวโน้ม “เห็นด้วย”

https://drive.google.com/file/d/1qAR3V69CRHqtdJL_S5AgtJ40e31yeDmo/view?usp=sharing

ผู้วิจัยได้สำรวจความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามในประเด็นความจำเป็นของคะแนนเฉลี่ย (GPA) ซึ่งสามารถสรุปข้อมูลได้ดังนี้ ความจำเป็นของการเรียนให้ได้คะแนนเฉลี่ย (GPA) สูงๆ พบว่า ค่าเฉลี่ยของ ทุกกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามอยู่ที่ “ปานกลาง” แต่กระนั้น ศิษย์เก่าภาควิชาดนตรี/หรือผู้ที่สำเร็จการศึกษา ด้านดนตรีมีแนวโน้มเห็นด้วยในระดับ “มากที่สุด” ส่วนประเด็นระดับความเชื่อมั่นในการเรียนให้ได้คะแนนเฉลี่ย (GPA) สูงๆ พบว่า ค่าเฉลี่ยของทุกกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามอยู่ที่ “ปานกลาง” เช่นกัน

<https://drive.google.com/file/d/1npFozC2Klut5B64dwDbtB7-G2UwGHVPi/view?usp=sharing>

ผู้วิจัยได้สำรวจความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามในประเด็นอาชีพที่คาดหวังหลังจากสำเร็จการศึกษาด้านวิชาดนตรี พบว่า นักเรียนมัธยมศึกษาที่สนใจศึกษาต่อระดับปริญญาตรีด้านดนตรีและที่สุด นิสิต/นักศึกษาที่กำลังศึกษาต่อปริญญาตรีด้านดนตรีมีความคาดหวังหรือต้องการเป็นศิลปินมากที่สุด อาจารย์/ผู้เชี่ยวชาญในแวดวงวิชาการดนตรีเล็งเห็นว่า ผู้สำเร็จการศึกษาด้านวิชาดนตรีมีความเป็นไปได้ในประกอบอาชีพเป็นบุคลากรทางการศึกษาในระบบมาก ผู้ประกอบการด้านดนตรี/หรือผู้ใช้บัณฑิตเล็งเห็นว่า ผู้สำเร็จการศึกษาด้านวิชาดนตรีมีความเป็นไปได้ในประกอบอาชีพเป็นบุคลากรทางการศึกษานอกระบบ สุดท้าย ผู้ปกครองของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาที่สนใจศึกษาต่อด้านดนตรี/บุคคลทั่วไปมีความคาดหวังหรือต้องการให้บุตรหลานเป็นศิลปินมากที่สุด กลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามมองว่า อาชีพนักประพันธ์ นักเรียบเรียง เสียงประสานและนักวิชาการวัฒนธรรม ไม่เป็นที่ต้องการของตลาด

https://drive.google.com/file/d/1FNdpXvL_qpgsBq5g01A-VLimDERs-Mpo/view?usp=sharing

ผู้วิจัยได้สำรวจความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร ซึ่งสามารถสรุปข้อมูลได้ดังนี้ ความจำเป็นต่อการจัดการเรียนสอนที่มีการบูรณาการระหว่างดนตรีไทย ดนตรีพื้นบ้านและดนตรีสากล พบว่า ค่าเฉลี่ยของทุกกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามอยู่ที่ “เห็นด้วย” ขณะที่ผู้ปกครองของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาที่สนใจศึกษาต่อด้านดนตรี/บุคคลทั่วไปมีแนวโน้ม “ไม่เห็นด้วย” พบว่า ค่าเฉลี่ยของทุกกลุ่ม ผู้ตอบแบบสอบถามอยู่ที่ “ไม่เห็นด้วย” ความจำเป็นของอาจารย์ผู้สอนที่ต้องจบการศึกษาในระดับปริญญาเอก พบว่า ค่าเฉลี่ยของทุกกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามอยู่ที่ “ไม่เห็นด้วย” ยกเว้นนักเรียนมัธยมศึกษาที่สนใจศึกษาต่อระดับปริญญาตรีที่มีแนวโน้ม “เห็นด้วย” ความจำเป็นของอาจารย์ผู้สอนที่ต้องมีตำแหน่งทางวิชาการ พบว่า ค่าเฉลี่ยของทุกกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามอยู่ที่ “ไม่เห็นด้วย” ยกเว้นนักเรียนมัธยมศึกษาที่สนใจศึกษาต่อระดับปริญญาตรีที่มีแนวโน้ม “เห็นด้วย” ความจำเป็นของอุปกรณ์การเรียนการสอนต้องอยู่ในสภาพที่สมบูรณ์พร้อม พบว่า ค่าเฉลี่ยของทุกกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามอยู่ที่ “เห็นด้วยอย่างยิ่ง”

<https://drive.google.com/file/d/1tEB3PyuFpDAMSC0-zVBDvH6han3qydBV/view?usp=sharing>

ผู้วิจัยได้สำรวจความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร ซึ่งสามารถสรุปข้อมูลได้ดังนี้ ความจำเป็นของหลักสูตรที่มีอาจารย์ผู้เชี่ยวชาญทางด้านการปฏิบัติเฉพาะเครื่องดนตรี พบว่า ค่าเฉลี่ยของทุกกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามอยู่ที่ “เห็นด้วยอย่างยิ่ง” ความจำเป็นที่หลักสูตรควรจัดให้มีการเรียนการสอนแบบออนไลน์เต็มรูปแบบในรายวิชาการบรรยาย พบว่า ค่าเฉลี่ยของทุกกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามอยู่ที่ “เห็นด้วย” ยกเว้นอาจารย์/ผู้เชี่ยวชาญในแวดวงวิชาการดนตรีและผู้ประกอบการด้านดนตรี/หรือผู้ใช้บัณฑิต ที่ “ไม่เห็นด้วย” ความจำเป็นที่หลักสูตรควรจัดให้มีการเรียนการสอนแบบออนไลน์ผสมผสานกับชั้นเรียนปกติในรายวิชาการบรรยาย พบว่า ค่าเฉลี่ยของทุกกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามอยู่ที่ “เห็นด้วยอย่างยิ่ง” เมื่อสอบถาม ความคิดเห็นว่า จริงหรือไม่ที่การรับเข้าทักษะปฏิบัติ “สำคัญกว่า” องค์ความรู้ด้านทฤษฎีดนตรี พบว่า ค่าเฉลี่ยของทุกกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามอยู่ที่ “ไม่เห็นด้วย” และเมื่อถามในทางกลับกันว่า จริงหรือไม่ที่องค์ความรู้ ด้านทฤษฎีดนตรี “สำคัญกว่า” การรับเข้าทักษะปฏิบัติ พบว่า ค่าเฉลี่ยของทุกกลุ่มผู้ตอบ

แบบสอบถามอยู่ที่ “ไม่เห็นด้วย” ดังนั้นจึงถามอีกครั้งว่า ทักษะปฏิบัติและความรู้ด้านทฤษฎีดนตรี มีความสำคัญเท่ากันจริงหรือไม่ จึงได้ข้อสรุปว่า ค่าเฉลี่ยของทุกกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามอยู่ที่ “เห็นด้วยอย่างยิ่ง” ประเด็นต่อมา ความจำเป็นของชื่อหลักสูตรหรือปริญญาที่สามารถส่งผลต่อจำนวนผู้เรียนหรือความน่าสนใจของหลักสูตร พบว่า ค่าเฉลี่ยของทุกกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามอยู่ที่ “เห็นด้วย” ยกเว้นผู้ปกครองของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษา ที่สนใจศึกษาต่อด้านดนตรี/บุคคลทั่วไป ซึ่ง “ไม่เห็นด้วย” ความจำเป็นของการเปิดหลักสูตรระยะสั้น เพื่อเพิ่มความรู้เฉพาะด้านทางด้านดนตรีเป็นประกาศนียบัตร พบว่า ค่าเฉลี่ยของทุกกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามอยู่ที่ “เห็นด้วย” ยกเว้นผู้ปกครองของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาที่สนใจศึกษาต่อด้านดนตรี/บุคคลทั่วไป มีแนวโน้มที่ “ไม่เห็นด้วย”

<https://drive.google.com/file/d/12ewCgJQMNs-uM0oVtMQJYsm0Zpet3Le3/view?usp=sharing>

ผู้วิจัยได้สำรวจความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามในประเด็นรายวิชาบรรยายที่เป็นที่สนใจของสังคมซึ่งได้แก่ รายวิชาปฏิบัติเครื่องมือนอก ทฤษฎีดนตรีสากล ทักษะการฟังและการฝึกโสตประสาท การสอนดนตรี อิมโพรไวเซชัน ปฏิบัติริทึมเชคซัน เทคโนโลยีดนตรี และดนตรีบำบัด

<https://drive.google.com/file/d/1FoH9iA4ECz4JtWuYOECkpytmBjorwzEG/view?usp=sharing>

ผู้วิจัยได้สำรวจความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามในประเด็นเครื่องมือนอกรายวิชาปฏิบัติที่เป็น ที่สนใจของสังคมซึ่งได้แก่ กลองชุด กีตาร์ไฟฟ้า เปียโนแจ๊ส ไวโอลิน ทรัมเป็ต อัลโตแซกโซโฟน กีตาร์คลาสสิก และเปียโนคลาสสิก

https://drive.google.com/file/d/1zGUexJzZoHDcbthU_v8zg7K8cgOBJH3Q/view?usp=sharing

ผู้วิจัยได้สำรวจความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามในประเด็นของการบูรณาการองค์ความรู้ดนตรีไทยและดนตรีสากล พบว่า ค่าเฉลี่ยของทุกกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามอยู่ที่ “มากที่สุด”

<https://drive.google.com/file/d/1H0b7U8-56UJOmg0bdkg6anp-RKxeNMxj/view?usp=sharing>

ผู้วิจัยได้สำรวจความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามในประเด็นของระดับความจำเป็นที่ภาควิชาดนตรี คณะมนุษยศาสตร์ จะส่งเสริมให้มีการสนับสนุนทุนการศึกษาให้แก่ผู้เรียน ซึ่งสามารถสรุปข้อมูลได้ดังนี้ ระดับความจำเป็นภาควิชาดนตรี คณะมนุษยศาสตร์ ส่งเสริมให้มีการสนับสนุนทุนการศึกษาให้แก่ผู้เรียนที่มีผลการเรียนดีเด่น พบว่า ค่าเฉลี่ยของทุกกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามอยู่ที่ “มากที่สุด” และระดับความจำเป็นภาควิชาดนตรี คณะมนุษยศาสตร์ ส่งเสริมให้มีการสนับสนุนทุนการศึกษาให้แก่ผู้เรียนที่ดีเด่นด้านกิจกรรม/สร้างชื่อเสียงแก่สถาบัน พบว่า ค่าเฉลี่ยของทุกกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามอยู่ที่ “มากที่สุด” เช่นกัน

<https://drive.google.com/file/d/1m7YbyG-SzBJAnwKj447lH0uhZklkQ7yd/view?usp=sharing>

ผู้วิจัยได้สำรวจความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเรื่องการทดสอบประมวลความรู้ด้านดนตรี และผลงานสร้างสรรค์ก่อนจบการศึกษาระดับปริญญาตรี ซึ่งสามารถสรุปข้อมูลได้ดังนี้ ประเด็นความสำคัญต่อ การทดสอบประมวลความรู้ด้านดนตรีก่อนจบการศึกษาระดับปริญญาตรี พบว่า นิสิต/นักศึกษาที่กำลังศึกษาต่อปริญญาตรีด้านดนตรี และอาจารย์/ผู้เชี่ยวชาญในแวดวงวิชาการดนตรีเห็นควรให้มีการทดสอบประมวลความรู้โดยไม่จำเป็นต้องมีเกณฑ์ผ่าน/หรือไม่ผ่าน

https://drive.google.com/file/d/1YGg2BzXJqGnbhT_FTdNMzQfrVPWx1FXt/view?usp=sharing

สำหรับในประเด็นแนวทางการผลิตผลงานสร้างสรรค์ก่อนจบการศึกษาระดับปริญญาตรี พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เสนอให้ผู้เรียนผลิตผลงานเป็นงานกลุ่ม แต่กระนั้น ความเห็นของอาจารย์/ผู้เชี่ยวชาญในแวดวงวิชาการดนตรียังคงต้องการให้ผู้เรียนผลิตผลงานสร้างสรรค์ก่อนจบการศึกษาระดับปริญญาตรีเป็นงานเดี่ยว

<https://drive.google.com/file/d/10Yw4mCBSmanFuFOryJkEUO-sgT8tfb4F/view?usp=sharing>

ผู้วิจัยได้สำรวจความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเรื่องรูปแบบการผลิตผลงานสร้างสรรค์ก่อนจบการศึกษาระดับปริญญาตรี พบว่า ผู้ตอบ

แบบสอบถามส่วนใหญ่ต้องการจัดการแสดงคอนเสิร์ตดนตรีสมัยนิยม แต่กระนั้น ตีพิมพ์ผลงานวิจัยระดับชาติยังคงเป็นที่สนใจของผู้ประกอบการด้านดนตรี/หรือผู้ใช้บัณฑิต

https://drive.google.com/file/d/1544LafXg7Hr1Wf-G_n5Uhnvx2jUwwxHM/view?usp=sharing

ผู้วิจัยได้สำรวจความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบหลักสูตร ทางดนตรีในระดับอุดมศึกษา ซึ่งสามารถสรุปข้อมูลได้ดังนี้ ระดับความน่าสนใจของหลักสูตรคู่ขนาน (Dual Programme) พบว่า ค่าเฉลี่ยของทุกกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามอยู่ที่ “มากที่สุด” หลักสูตรดุริยางคศาสตร-บัณฑิต พบว่า ค่าเฉลี่ยของทุกกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามอยู่ที่ “มากที่สุด” ยกเว้นผู้ปกครองของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาที่สนใจศึกษาต่อด้านดนตรี/บุคคลทั่วไปซึ่งอยู่ที่ระดับ “ปานกลาง” หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต (สาขาดนตรี) พบว่า ค่าเฉลี่ยของทุกกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามอยู่ที่ “มากที่สุด” หลักสูตรระยะสั้น (ประกาศนียบัตร) พบว่า ค่าเฉลี่ยของทุกกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามอยู่ที่ “มากที่สุด” หลักสูตรการเรียนการสอนดนตรีในรูปแบบออนไลน์ พบว่า ค่าเฉลี่ยของทุกกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามอยู่ที่ “มากที่สุด” และยกเว้นอาจารย์/ผู้เชี่ยวชาญในแวดวงวิชาการดนตรีซึ่งอยู่ที่ระดับ “ปานกลาง”

<https://drive.google.com/file/d/1qpeNYJTazTw2fo7sxDC61qj4cp8TlN/view?usp=sharing>

ผู้วิจัยได้สำรวจความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยต่างๆ ที่ส่งผล ต่อคุณภาพของหลักสูตรดนตรีในอนาคตของคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ซึ่งสามารถสรุปข้อมูล ได้ดังนี้ แนวทางการรับเข้าศึกษาต่อส่งผลต่อคุณภาพของหลักสูตรดนตรีในอนาคต พบว่า ค่าเฉลี่ยของทุกกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามอยู่ที่ “มากที่สุด” ยกเว้นนิสิต/นักศึกษาที่กำลังศึกษาต่อปริญญาตรีด้านดนตรีอยู่ที่ระดับ “ปานกลาง” ชื่อหลักสูตรหรือชื่อปริญญา พบว่า ค่าเฉลี่ยของทุกกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามอยู่ที่ “มากที่สุด” ยกเว้นผู้ปกครองของ

นักเรียนในระดับมัธยมศึกษาที่สนใจศึกษาต่อด้านดนตรี/บุคคลทั่วไปอยู่ที่ระดับ “ปานกลาง” คุณวุฒิอาจารย์ผู้สอน พบว่า ค่าเฉลี่ยของทุกกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามอยู่ที่ “มากที่สุด” คุณภาพการสอน พบว่า ค่าเฉลี่ยของทุกกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามอยู่ที่ “มากที่สุด” กิจกรรมเสริมหลักสูตร พบว่า ค่าเฉลี่ยของทุกกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามอยู่ที่ “มากที่สุด” เทคโนโลยีกับความสำเร็จในเรียนการสอนดนตรี พบว่า ค่าเฉลี่ยของทุกกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามอยู่ที่ “มากที่สุด” และปริมาณและคุณภาพของเครื่องดนตรี ที่ส่งผลต่อคุณภาพของหลักสูตรดนตรีในอนาคต พบว่า ค่าเฉลี่ยของทุกกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามอยู่ที่ “มากที่สุด”

<https://drive.google.com/file/d/1eSRC5xiZLSIEarCb4TfT-YHAvdCDZ1Wj/view?usp=sharing>

ต่อมา ผู้วิจัยได้สำรวจความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยต่างๆ ที่ส่งผลต่อคุณภาพของหลักสูตรดนตรีในอนาคตของคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ซึ่งสามารถสรุปข้อมูลได้ดังนี้ การบริหารจัดการหลักสูตร พบว่า ค่าเฉลี่ยของทุกกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามอยู่ที่ “มากที่สุด” ความทันสมัยของหลักสูตร พบว่า ค่าเฉลี่ยของทุกกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามอยู่ที่ “มากที่สุด” ยกเว้นนิสิต/นักศึกษาที่กำลังศึกษาต่อปริญญาตรีด้านดนตรีอยู่ที่ระดับ “ปานกลาง” การบูรณาการข้ามศาสตร์ของรายวิชาในหลักสูตร พบว่า ค่าเฉลี่ยของทุกกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามอยู่ที่ “มากที่สุด” ยกเว้นนิสิต/นักศึกษาที่กำลังศึกษาต่อปริญญาตรีด้านดนตรีอยู่ที่ระดับ “ปานกลาง” ความรู้ความสามารถของอาจารย์ประจำหลักสูตร พบว่า ค่าเฉลี่ยของทุกกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามอยู่ที่ “มากที่สุด” ความโดดเด่นด้านผลงานทางวิชาการ พบว่า ค่าเฉลี่ยของทุกกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามอยู่ที่ “มากที่สุด” ยกเว้นนิสิต/นักศึกษาที่กำลังศึกษาต่อปริญญาตรีด้านดนตรีอยู่ที่ระดับ “ปานกลาง” ห้องปฏิบัติการและอุปกรณ์ที่เพียงพอและทันสมัย พบว่า ค่าเฉลี่ยของ ทุกกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามอยู่ที่ “มากที่สุด” ยกเว้นนิสิต/นักศึกษาที่กำลังศึกษาต่อปริญญาตรีด้านดนตรีอยู่ที่ระดับ “ปานกลาง”

<https://drive.google.com/file/d/1jjjkkowdyLyNPOHkMM-tElgqwz11jz-v/view?usp=sharing>

ผู้วิจัยได้สำรวจความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม คือ ระดับความจำเป็นที่หลักสูตรต้องผลิตบัณฑิตให้ถึงพร้อมด้วยคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ซึ่งสามารถสรุปข้อมูลได้ดังนี้ ความเป็นนักดนตรี พบว่า ค่าเฉลี่ย ของนิสิต/นักศึกษาที่กำลังศึกษาต่อปริญญาตรีด้านดนตรี และผู้ประกอบการด้านดนตรี/หรือผู้ใช้บัณฑิตอยู่ที่ “มากที่สุด” ในขณะที่ศิษย์เก่าภาควิชาดนตรี/หรือผู้ที่สำเร็จการศึกษาด้านดนตรี อาจารย์/ผู้เชี่ยวชาญในแวดวงวิชาการดนตรี และผู้ปกครองของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาที่สนใจศึกษาต่อด้านดนตรี/บุคคลทั่วไปอยู่ที่ “มาก” มีความอ่อนน้อม ถ่อมตน พบว่า ค่าเฉลี่ยของทุกกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามอยู่ที่ “มากที่สุด” มีความขยัน อดทน และรับผิดชอบต่อหน้าที่ พบว่า ค่าเฉลี่ยของทุกกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามอยู่ที่ “มากที่สุด มีความรอบรู้ด้านเทคโนโลยีทางด้านดนตรี พบว่า ค่าเฉลี่ยของทุกกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามอยู่ที่ “มาก” ยกเว้นผู้ปกครองของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาที่สนใจศึกษาต่อด้านดนตรี/บุคคลทั่วไปอยู่ที่ระดับ “มากที่สุด” มีความรอบรู้ด้านเทคโนโลยีทางการสื่อสาร พบว่า ค่าเฉลี่ยของทุกกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามอยู่ที่ “มาก” ยกเว้นนิสิต/นักศึกษาที่กำลังศึกษาต่อปริญญาตรีด้านดนตรีอยู่ที่ระดับ “ปานกลาง” มีความรู้ทางด้านทักษะปฏิบัติ ในเครื่องมือเอกอย่างลุ่มลึก พบว่า ค่าเฉลี่ยของทุกกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามอยู่ที่ “มากที่สุด เช่น มีความรู้ทางด้านทฤษฎีดนตรีอย่างลุ่มลึก พบว่า ค่าเฉลี่ยของทุกกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามอยู่ที่ “มากที่สุด” และมีทักษะการทำงานเป็นทีม พบว่า ค่าเฉลี่ยของทุกกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามอยู่ที่ “มากที่สุด”

https://drive.google.com/file/d/1bMPiBawz9AZgBSculTQNgOMKT-hN_aY1/view?usp=sharing

ประเด็นสุดท้ายผู้วิจัยได้สำรวจความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามระดับความจำเป็นที่หลักสูตร ต้องผลิตบัณฑิตให้ถึงพร้อมด้วยคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เช่น การรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น การยึดมั่น ในจรรยาบรรณวิชาชีพ มีคุณธรรม และจริยธรรม มีทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต สามารถประยุกต์ใช้ความรู้ในการประกอบอาชีพอย่างสร้างสรรค์ เช่น ความเป็นผู้ประกอบการที่ทันสมัยและทันต่อ

ความเปลี่ยนแปลง ของสังคม และมีความภูมิใจในศิลปวัฒนธรรมดนตรีและวัฒนธรรมประเพณีไทย ซึ่งพบว่า ค่าเฉลี่ย ของทุกคำถามและทุกกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามอยู่ที่ “มากที่สุด” ทั้งสิ้น

https://drive.google.com/file/d/1KD4HwYv-qtY_5LMCxlnOJYuAyLL9dggH/view?usp=sharing

อภิปรายผล

การบริหารหลักสูตรอุดมศึกษาในยุคปัจจุบันโดยเฉพาะหลักสูตรดนตรีนั้น เป็นสิ่งที่ท้าทาย ดังนั้น กรรมการประจำหลักสูตรจึงจำเป็นต้องวางนโยบายระยะสั้น ระยะยาว พร้อมมาตรการจัดการความเสี่ยง เพื่อรองรับความเปลี่ยนแปลงในโลก ปัจจุบัน การปรับปรุงหลักสูตรให้ทันสมัยอยู่เสมอจำเป็นแผนงานจัดการความเสี่ยงในระดับรากฐาน แต่กระนั้น โยเซฟ (Joseph, 2011) ได้ให้ข้อมูลว่า หลักสูตรใหม่ที่ปรับปรุงขึ้นไม่ได้ถือเป็นจุดสิ้นสุดของกระบวนการ แต่จำเป็นต้องมีการปรับปรุงตามกรอบระยะเวลาอยู่ตลอด ดังนั้นในงานวิจัยชิ้นนี้ ผู้วิจัยจึงนำข้อมูลความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามมาเป็นหลักในการวิเคราะห์จุดอ่อน จุดแข็งของหลักสูตร และวางแผนงานปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย จากข้อมูลสามารถแบ่งเนื้อหาข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถามได้ 3 ทิศทาง หนึ่งคือ ผู้ตอบแบบสอบถามมีข้อคิดเห็นไปในทิศทางเดียวกัน สองคือ ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นบางประการที่ขัดแย้งกัน และประการสุดท้าย แม้ว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีข้อคิดเห็นที่เป็นไปในทิศทางเดียวกันแต่ขัดแย้งกับข้อเขียนของนักวิชาการด้านการศึกษา จากข้อมูลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงได้นำข้อค้นพบมาวิพากษ์ตามลำดับ ดังนี้

จากสรุปผลการวิจัยสามารถนำมาอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้ คือ ข้อคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามแต่ละกลุ่มที่ให้ข้อมูลเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ประเด็นที่หนึ่งเกี่ยวข้องกับความชื่นชอบและประสบการณ์ ในการฟังและเล่นเพลงในแนวต่างๆ ซึ่งจากการศึกษาพบว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ ฟังและเล่นแนวเพลงผสมผสานไทยสากล แนวเพลงลูกทุ่ง และเพลงป๊อปป๊อปปี้มิกซ์ ในขณะที่แนวดนตรีแจ๊สซึ่งเป็น

ที่นิยมใน เขตเมืองใหญ่ๆ ยังไม่เป็นที่สนใจของกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถาม จึงอาจกล่าวได้ว่า จุดสำคัญของการพัฒนาหลักสูตรดนตรีเพื่อส่งเสริมตลาดแรงงานในเขตภาคเหนือตอนล่างควรเป็นไปในทิศทางที่มุ่งเสริมทักษะ การเล่นดนตรีแนวเพลงผสมผสานไทยสากล แนวเพลงลูกทุ่ง และเพลงป๊อปปูล่ามิวสิก ประเด็นที่สอง ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นด้วยที่หลักสูตรจัดให้มีการเรียนการสอนแบบผสมผสาน กล่าวคือ ทั้งออนไลน์และชั้นเรียนปกติควบคู่กันไปในรายวิชาบรรยาย ซึ่งในประเด็นนี้ พิชาน (Picciano, 2017) ตั้งข้อสังเกตว่า การเรียนการสอนแบบผสมผสานเป็น ยุทธศาสตร์การศึกษาที่ตอบรับความต้องการของผู้เรียนได้อย่างดีเพราะจากการศึกษาพบว่า ประมาณ 70 เปอร์เซ็นต์ของการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยเป็นการเรียนแบบผสมผสาน และมีแนวโน้มที่สามารถนำไปพัฒนาปรับใช้ได้ทุกรายวิชา (Picciano, 2017) ประเด็นที่สาม ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยกับความจำเป็นที่ควรให้ผู้เรียนมีทักษะความรู้ทั้งด้านดนตรีไทยและดนตรีสากล ทั้งนี้เนื่องจากหลักสูตรในอนาคตควรให้ความสำคัญกับความเป็นสหวิทยาการ ดังนั้น การจัดรายวิชาหรือหลักสูตรแบบเก่าที่แยกเป็นรายวิชาเป็นสิ่งที่ล้าสมัย หลักสูตรพันธุ์ใหม่จำเป็นต้องอาศัยการบูรณาการองค์ความรู้เป็นยุทธศาสตร์ในการพัฒนา (Picciano, 2017) ประเด็นสุดท้ายที่ผู้วิจัยพบว่าแต่ละกลุ่มให้ข้อมูลเป็นไปในทิศทางเดียวกันคือ ประเด็นทุนการศึกษาแก่ผู้เรียนที่มีผลงานเป็นที่ประจักษ์ ซึ่งนิซี, มาเยอร์, และ เรย์บีล (Gneezy, Meier, & Rey-Biel, 2011) สนับสนุนว่า การให้เงินรางวัลสามารถใช้เป็นเครื่องมือเพื่อกระตุ้นเสริมสร้างแรงจูงใจ และปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนให้เป็นไปในทางที่ดี รวมถึงการให้เงินรางวัลหรือทุนการศึกษาจะเป็นสิ่งเร้าดึงดูดให้ผู้เรียนที่มีความสามารถเข้ามาในระบบการเรียนการสอนของหลักสูตรจนสามารถเป็นแหล่งรวมของคนเก่งที่สร้างชื่อเสียงแก่สถาบัน

จากสรุปผลการวิจัยสามารถนำมาอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้ คือ ผู้วิจัยพบว่า มีข้อคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามแต่ละกลุ่มขัดแย้งกันอยู่หลายประเด็น ประเด็นที่หนึ่ง คือ กล่าวถึงกรณีที่ผู้เรียนไม่ควรยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดผิดกฎหมายพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่แสดงออกว่า “เห็นด้วย” อย่างตรงไปตรงมา

ในขณะที่นักเรียนมัธยมศึกษาที่สนใจศึกษาต่อระดับปริญญาตรีด้านดนตรีบางส่วน ไม่แสดงความคิดเห็น ในประเด็นนี้ ดังนั้นจึงอาจมีนัยยะสู่ความเสี่ยงต่อพฤติกรรมของกลุ่มนี้ในอนาคต พาคีย์ และฮาซ (Parkay & Hass, 2000) กล่าวว่า วัยรุ่น คือ ช่วงอายุที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งทางด้านร่างกายและอารมณ์ และหากไม่มีความมุ่งมั่นมากพอ อาจติดกับดักทางความคิดหรือกับดักจากสังคมรอบข้าง ซึ่งทำให้เป็นอุปสรรคขัดขวางความสำเร็จในการเรียน หลักสูตรจึงควรวางมาตรการตรวจสอบดูแลพฤติกรรมการใช้ชีวิตของผู้เรียนนอกรั้วมหาวิทยาลัยควบคู่ไปกับการสอนทักษะทางวิชาการ ต่อมา ประเด็นการทดสอบประมวลความรู้ด้านดนตรีก่อนจบการศึกษา ระดับปริญญาตรี พบว่า กลุ่มนักเรียนมัธยมศึกษาที่สนใจศึกษาต่อระดับปริญญาตรีด้านดนตรี และกลุ่มอาจารย์/ผู้เชี่ยวชาญในแวดวงวิชาการดนตรี แสดงความคิดเห็นว่า ไม่มีความจำเป็นต้องสอบให้ผ่านเกณฑ์ 60% ขึ้นไป ซึ่งขัดแย้งกับข้อมูลของศิษย์เก่า ภาควิชาดนตรี/หรือผู้ที่สำเร็จการศึกษา ด้านดนตรี และผู้ประกอบการด้านดนตรี/หรือผู้ใช้บัณฑิต ที่ยืนยันว่า หลักสูตรควรกำหนดให้มีการประเมินความรู้ และผู้สอบประมวลความรู้จำเป็นต้องผ่าน 60% ขึ้นไป และเมื่อกล่าวถึงประเด็นการผลิตผลงานสร้างสรรค์ก่อนจบการศึกษาระดับปริญญาตรี (Senior Project) พบว่า นิสิต/นักศึกษาที่กำลังศึกษาต่อปริญญาตรีด้านดนตรี และศิษย์เก่าภาควิชาดนตรี/หรือผู้ที่สำเร็จการศึกษาด้านดนตรีเห็นควรให้ทำโปรเจ็คเป็นรายกลุ่ม ในขณะที่อาจารย์/ผู้เชี่ยวชาญในแวดวงวิชาการดนตรี และผู้ประกอบการด้านดนตรี/หรือผู้ใช้บัณฑิตส่งเสริม ให้ทำโปรเจ็คเป็นงานเดี่ยว

จากสรุปผลการวิจัยประเด็นที่เป็นคำถามจากกลุ่มผู้ปกครองนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาที่สนใจศึกษาต่อด้านดนตรี/บุคคลทั่วไป ว่าหากเรียนสายตรงทางมนุษยศาสตร์วิชาชีวดนตรีหรือดุริยางคศาสตร์บัณฑิตนั้น จะสามารถเป็นหลักประกันภาวะการมีงานทำของผู้เรียนมากน้อยเพียงใด เนื่องจากพิซาโน (2017) กล่าวว่า ผู้จบการศึกษาปริญญาตรีไม่ว่าด้านศึกษาศาสตร์หรือมนุษยศาสตร์ส่วนใหญ่มีแนวโน้มเข้าสู่อาชีพบุคลากรทางการศึกษา แต่ปริญญาสายมนุษยศาสตร์ไม่สามารถรองรับหรือส่งเสริมวิทยฐานะแก่ผู้เรียน ประเด็นนี้แม้ว่าผู้วิจัยเห็นด้วยกับ

ข้อเขียนดังกล่าว แต่ทว่าตามแนวคิดของแกรททอน และคณะ (Glatthorn et al., 2016) ชี้ให้เห็นว่าการได้มาซึ่งปริญญาหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพครูอาจไม่สำคัญเสมอไป เนื่องจากหลักสูตรดนตรีในโรงเรียนประถมและมัธยมศึกษากำหนดให้กลุ่มสาระด้านดนตรีเป็นวิชารอง ส่งผลให้ความต้องการครูและอัตราบรรจุในโรงเรียนลดลงอย่างต่อเนื่อง จากข้อมูลของแกรททอน และคณะ ผู้วิจัยจึงเล็งเห็นว่า ทักษะความสามารถที่ได้รับจากหลักสูตรที่ดีพร้อม และกระบวนการเรียนการสอนที่ตอบโจทย์แนวโน้มวิชาชีพดนตรีในอนาคตจะสามารถบ่มเพาะให้ผู้เรียนเป็นบุคลากรทางดนตรีที่ดี สามารถสร้างภูมิคุ้มกันแก่ผู้เรียนให้สามารถค้นหาวิชาชีพทางเลือกที่สามารถสร้างความมั่นคง และมั่นคงในชีวิตได้มากกว่า

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยพบความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่ขัดแย้งกับข้อมูล ของนักวิชาการ ประเด็นที่หนึ่ง คือ เรื่องความจำเป็นและระดับความเชื่อมั่นของการเรียนให้ได้คะแนนเฉลี่ย (GPA) สูงๆ ที่พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ยกเว้นผู้ประกอบการด้านดนตรี/หรือผู้ใช้บัณฑิต มองความจำเป็นของการเรียนให้ได้คะแนนเฉลี่ยอยู่ระดับ “ปานกลาง” แต่กระนั้น ผู้ประกอบการด้านดนตรี/หรือผู้ใช้บัณฑิตยังคงให้ความสำคัญต่อระดับคะแนนเฉลี่ย เนื่องจากเป็นบรรทัดฐานทางสังคมว่า ผู้สำเร็จการศึกษาที่ได้คะแนนเฉลี่ยในระดับสูงชี้วัดทักษะและความฉลาดมากกว่าผู้ที่ได้ระดับคะแนนต่ำ ประเด็นที่สอง ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความเห็นว่า ไม่มีความจำเป็นที่ผู้สอนในหลักสูตรปริญญาตรีด้านดนตรี ต้องจบการศึกษาระดับปริญญาเอก หรือจบการศึกษาจากต่างประเทศ แต่กระนั้น แกรททอน และคณะ (Glatthorn et al., 2016) กล่าวว่า มีความจำเป็นที่ผู้สอนต้องสามารถเข้าถึงข้อมูลระดับนานาชาติ เพราะในปัจจุบันฐานข้อมูลองค์ความรู้ในศาสตร์ต่างๆ ในโลกออนไลน์เป็นภาษาต่างประเทศ แต่กระนั้นผู้วิจัยก็ไม่ได้หมายความว่า บุคลากรที่จบศึกษาในประเทศจะไม่สามารถสืบค้นข้อมูลระดับนานาชาติได้ ประเด็นที่สาม ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยอย่างยิ่งในการที่หลักสูตรเตรียมความพร้อมด้านเครื่องดนตรี อุปกรณ์ และสถานที่เพื่อรองรับการเรียนการสอน แต่อย่างไรก็ตาม จากแนวคิดของแกรททอน และคณะ (Glatthorn et al., 2016) ประกอบกับบริชาดส์

(Richards, 2001) พบว่า การเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยในอนาคตให้ความสำคัญกับอุปกรณ์การเรียนและสถานที่เรียนลดน้อยลง ในขณะที่วิธีสอนที่ทันสมัยและมีทักษะการค้นคว้าองค์ความรู้เป็นเงื่อนไขสำคัญที่ส่งเสริมความสำเร็จของหลักสูตร ผู้วิจัยจึงเชื่อมั่นว่าในอนาคตอันใกล้ เครื่องดนตรี อุปกรณ์การซ้อม รวมทั้งสถานที่ซ้อมจะกลายเป็นเรื่องส่วนบุคคล อาจกล่าวได้ว่า ในสภาวะการณ์ที่ไม่ปกติทำให้ผู้สอนต้องปรับกลยุทธ์ในการสอนเป็นแบบออนไลน์ ซึ่งผู้เรียนจะต้องมีอุปกรณ์และสถานที่เรียนส่วนตัวอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ดังนั้น หลักสูตรของมหาวิทยาลัยในอนาคตจำเป็นต้องหันมาให้ความสำคัญกับผู้สอน และทักษะการสอนนอกเหนือจากความรู้พร้อมทางกายภาพ

ประเด็นสุดท้ายจากสรุปผลการวิจัยที่สามารถนำมาอภิปรายผลการวิจัยคือ ผู้ตอบแบบสอบถาม มีความเห็นไปในทิศทางเดียวกันแต่กลายเป็นข้อโต้แย้งกับข้อค้นพบทางวิชาการ กล่าวคือ ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เห็นพ้องว่า บัณฑิตด้านดนตรีไม่จำเป็นต้องมีความรอบรู้ด้านการใช้เทคโนโลยีในการสื่อสารและทักษะ การสื่อสารในระดับดีมาก แต่ในความเป็นจริงทักษะการสื่อสารที่ประกอบด้วย ฟัง พูด อ่าน เขียน มีความสำคัญมากขึ้นเป็นลำดับตามพลวัตรของสังคมโลกยุคปัจจุบัน หลักสูตรจำเป็นต้องมุ่งพัฒนาทักษะสื่อสารโดยองค์รวม ทั้งการฟัง พูด และการคิดอย่างมีเหตุผล เสริมสร้างลักษณะนิสัยของผู้เรียนให้กลายเป็นนักคิดและมีทักษะ ในการค้นหาคำตอบ ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญเทียบเท่ากับการสอนเนื้อหาในชั้นเรียน (Glatthorn et al., 2016) โอлива (Oliva, 2005) พบว่า ความล้มเหลวของการศึกษาในประเทศสหรัฐอเมริกา เกิดจากการที่ยังคงมีประชากรประมาณ 33 เปอร์เซ็นต์ที่ไม่สามารถอ่านออกเขียนได้ กล่าวได้ว่า หลักสูตรจำเป็นต้องมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีทักษะการพูดเชิงวิชาการ และทักษะการใช้ภาษาวิชาการที่ช่วยให้สื่อสารอย่างเป็นระบบตามความคาดหวังของนายจ้างที่มองว่า ทักษะการสื่อสารเป็นสิ่งสำคัญที่สุด ตั้งแต่ขั้นตอนการพิจารณาเข้ารับทำงาน กระบวนการพิจารณาบรรจุให้เป็นพนักงานประจำ รวมถึงการพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือน (Glatthorn et al., 2016)

ข้อเสนอแนะ

ในงานวิจัยฉบับนี้แม้ว่าเครื่องมือวิจัยแบบสอบถามเพื่อสำรวจความคิดเห็นจะได้มาจากการศึกษาเอกสาร ตำราเกี่ยวกับวิจัยเชิงสำรวจในเชิงลึก แต่เมื่อนำมาใช้เก็บข้อมูลบุคคลจากกลุ่มตัวอย่างก็ยังถือว่า มีข้อจำกัดอยู่มาก เพราะผู้วิจัยไม่สามารถเข้าถึงบุคคลข้อมูลในบางกลุ่ม จากข้อจำกัดดังกล่าวจึงเสนอแนะให้นักวิจัยมองถึงแหล่งที่มาและการเข้าถึงบุคคลข้อมูลอย่างรอบคอบและวางแผนกลยุทธ์การเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างเฉพาะเจาะจงให้รัดกุม ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า งานวิจัยฉบับนี้จะสามารถใช้เป็นฐานในการคิด เพื่อต่อยอดงานวิจัยเชิงสำรวจ อาทิ นำไปเป็นโมเดลในการสร้างงานวิจัยใหม่เพื่อวิเคราะห์ความต้องการของหลักสูตรจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในเขตพื้นที่อื่นๆ นอกเหนือจาก 9 จังหวัดภาคเหนือตอนล่าง อีกทั้งผู้วิจัยหวังว่าแนวทางการสำรวจเอกสารและข้อค้นพบจากงานวิจัย จะสามารถชี้นำแนวทางในการปรับปรุงหลักสูตรดนตรีระดับอุดมศึกษาในอนาคต

เอกสารอ้างอิง

- คณิเทพ ปิตุภูมิโนด. (2563). สภาพการจัดการศึกษาดนตรีระดับอุดมศึกษาในภาคเหนือของประเทศไทย. *วารสารศึกษาศาสตร์สาร มหาวิทยาลัยเชียงใหม่*, 4(3), 106-119.
- เดโช แชน้ำแก้ว และคณะ. (2563). บัณฑิตพัฒนาชุมชน: วิเคราะห์ผลสำรวจและแนวทางพัฒนาคุณลักษณะ ตามอัตลักษณ์ของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในภาคใต้. *วารสารวิชาการเครือข่ายบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือ*, 10(1), 17-32.
- วิชานถ ทิวะสิงห์, และศิริณา วงษ์ขารี. (2563). โครงการสำรวจความต้องการผู้ใช้บัณฑิตต่อคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของตลาดงานทางด้านสถาปัตยกรรมและการออกแบบในสถานการณ์ปัจจุบัน. *วารสารสถาปัตยกรรม การออกแบบและการก่อสร้าง*, 2(3), 13-32.

- เสาวนีย์ ศรีจันทร์นิล. (2556). ความพึงพอใจของนายจ้างที่มีต่อบัณฑิตสาขาวิชาการตลาด วิทยาลัยราชพฤกษ์ ที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2554. **วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏ วไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์**, 7(3), 174-184.
- Ball, H. L. (2019). About research: Conducting online surveys. **Journal of Human Lactation**, 35(3), 413-417.
- Boyle, B., & Charles, M. (2016). **Curriculum development: A guide for educators**. Los Angeles : Sage Publications.
- Glatthorn, A. A., Boschee, F. A., Bruce M. Whitehead, B. M., & Boschee, B. F. (2016). **Curriculum leadership: Strategies for development and implementation**. 4th ed. Los Angeles : Sage Publications.
- Gneezy, U., Meier, S., & Rey-Biel, P. (2011). When and why incentives (don't) work to modify behavior. **The Journal of Economic Perspectives**, 25(4), 191-209.
- Joseph, P. B. (2011). **Cultures of curriculum**. 2nd ed. Mahwah, NJ : Routledge.
- Oliva, P. F. (2005). **Developing the curriculum**. 6th ed. Boston : Pearson Allyn and Bacon.
- Parkay, F. W., & Hass, G. (2000). **Curriculum planning: A contemporary approach**. 7th ed. Boston : Allyn and Bacon.
- Picciano, A. G. (2017). **Online education policy and practice: The past, present, and future of the digital university**. Mahwah, NJ : Routledge.
- Richards, J. C. (2002). **Curriculum development in language teaching**. 2nd ed. Cambridge : Cambridge University Press.